

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Α΄ Δημοτικού

Τίτλος:

«Αγαπημένο μου ημερολόγιο!»

Συγγραφή: ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

Εφαρμογή: ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2015

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5. Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας γλώσσαςπρωτοβάθμιας:

Κώστας Ντίνας & Σωφρόνης Χατζησαββίδης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101, Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Αγαπημένο μου ημερολόγιο!

Δημιουργός

Χρυσούλα Καραγιάννη

Εφαρμογή

Χρυσούλα Καραγιάννη

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

Τάξη

Α΄ Δημοτικού

Χρονολογία

Από 27 Μαΐου έως 5 Ιουνίου 2015

Διδακτική/θεματική ενότητα

Γλώσσα Α΄ Δημοτικού, 8η ενότητα «Άνοιξη», κεφάλαιο «Ημερολόγιο της Μαρίνας», β΄ τεύχος, σ. 54.

Γλώσσα Α΄ Δημοτικού, 10η ενότητα «Το κοχύλι», κεφάλαιο «Η χελώνα Καρέττα-Καρέττα», β΄ τεύχος, σσ. 72-73.

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

Για την εφαρμογή του σεναρίου απαιτήθηκαν 18+ διδακτικές ώρες.

Χώρος

Ι. Φυσικός χώρος

Εντός σχολείου: αίθουσα διδασκαλίας, εργαστήριο Πληροφορικής

II. Εικονικός χώρος

Χρήση ενός φυλλομετρητή για συλλογή πληροφοριών και εικόνων και χρήση ψηφιακών εργαλείων

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Προϋποθέσεις υλοποίησης για τους μαθητές: Οι προϋποθέσεις υλοποίησης των προτάσεων του σεναρίου για τους μαθητές της Α΄ τάξης αφορούν τη βασική εξοικείωσή τους με τη χρήση του ηλεκτρολογίου και του ποντικιού αλλά και την ομαδοσυνεργατική διδασκαλία.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για τον εκπαιδευτικό: Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει βασικές δεξιότητες χρήσης του υπολογιστή και να γνωρίζει τις βασικές λειτουργίες των λογισμικών που θα χρησιμοποιηθούν. Επίσης, θα πρέπει να φροντίσει για την εγκατάσταση λογισμικών, των ψηφιακών εφαρμογών και των φακέλων με τα απαραίτητα αρχεία στους Η/Υ στους οποίους θα εργαστούν οι μαθητικές ομάδες.

Υλικοτεχνική υποδομή του σχολείου: Ορισμένες δραστηριότητες του σεναρίου υλοποιούνται στο εργαστήριο Πληροφορικής του σχολείου, το οποίο πρέπει να είναι διαμορφωμένο κατάλληλα, για να είναι δυνατή η εργασία των ομάδων τόσο στην ολομέλεια όσο και στους Η/Υ. Επίσης, απαραίτητη είναι η ύπαρξη ενός βιντεοπροβολέα, τόσο στο εργαστήριο Η/Υ όσο και στην τάξη, για την παρουσίαση στην ολομέλεια των video που προτείνονται από το σενάριο.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην Α΄ τάξη του 22ου Δημοτικού Σχολείου Θεσσαλονίκης.

Το σενάριο στηρίζεται

Στηρίζεται στο σενάριο «Αγαπημένο μου Ημερολόγιο» της Χρυσούλας Καραγιάννη

Το σενάριο αντλεί

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το παρόν σενάριο διαπραγματεύεται την έννοια 'ημερολόγιο'. Χωρίζεται σε δύο ενότητες. Η πρώτη ενότητα έχει ως στόχο τη γνωριμία των μαθητών με τις διάφορες μορφές ημερολογίων και τη συγκριτική μελέτη τους, έτσι ώστε να αναδειχθούν τα πλεονεκτήματα της χρήσης τους και οι λόγοι ύπαρξης αυτής της τεράστιας ποικιλίας. Η δεύτερη ενότητα επικεντρώνεται στο προσωπικό ημερολόγιο. Η συγγραφή του προσωπικού ημερολογίου γίνεται μέσα από τη διδακτική αξιοποίηση της ταινίας κινουμένων σχεδίων «Οι περιπέτειες του Σάμμου». Οι μαθητές καλούνται να μπουν σε μια διαδικασία συγγραφής υιοθετώντας τις σκέψεις και τα συναισθήματα μιας θαλάσσιας χελώνας. Η συγγραφική αυτή διαδρομή δίνει την ευκαιρία στον εκπαιδευτικό και στους μαθητές να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα που άπτονται της προστασίας του περιβάλλοντος και των ζώων που απειλούνται με εξαφάνιση.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το παρόν σενάριο αναδεικνύει το κειμενικό είδος του προσωπικού ημερολογίου. Με τον όρο 'προσωπικό ημερολόγιο' εννοούμε τη συστηματική καταγραφή των συναισθημάτων, των σκέψεων και των γεγονότων της προσωπικής ζωής ή και της δημόσιας ζωής. Ο χαρακτήρας του είναι προσωπικός κι έτσι η γλώσσα του μπορεί να είναι συνθηματική, υπαινικτική και ελλειπτική. Χαρακτηριστικό των προσωπικών ημερολογίων είναι ο εξομολογητικός τόνος, η υποκειμενική ματιά, η αποσπασματικότητα και η κυριαρχία του α' προσώπου. Επιπρόσθετα ένα άλλο χαρακτηριστικό στοιχείο των ημερολογίων είναι ο ακριβής προσδιορισμός του

χρόνου συγγραφής κάθε καταχώρησης. Το ημερολόγιο γράφεται παράλληλα με ή σε μικρή απόσταση από τα γεγονότα που παρουσιάζει και χωρίς ιδιαίτερη συνοχή (κατ' ανάγκη).

Το προσωπικό ημερολόγιο αποτελεί ένα αυτοβιογραφικό κείμενο και ως εκ τούτου μπορεί να λειτουργήσει ως ιστορική πηγή. Επίσης, φωτίζει την προσωπικότητα του συγγραφέα και μας δίνει πληροφορίες για τη στάση του, στα πλαίσια της εποχής του (<http://afterschoolbar.blogspot.gr/2011/11/1.html>).

Στο σενάριο επιχειρείται η δημιουργία ενός πολυτροπικού προσωπικού ημερολογίου. Στις μέρες μας, λόγω διαφόρων νέων οικονομικών, κοινωνικών και πολιτισμικών δεδομένων, η ούτως ή άλλως προβληματική μονοτροπικότητα στη γραπτή έκφραση τείνει να ανατραπεί δραματικά. Τα πολυτροπικά κείμενα αρχίζουν να αποτελούν τον κανόνα και τα παραδοσιακά μονοτροπικά γραπτά κείμενα την εξαίρεση (Κουτσογιάννης κ.ά. 2011). Το σχολείο πρέπει να καλλιεργεί στους μαθητές δεξιότητες χρήσης και εκμετάλλευσης όλων των πηγών νοήματος, ώστε να διευρύνουν το ρεπερτόριό τους και να συνδέονται με άλλους κόσμους ζωής (New London Group 2000). Η γνωριμία και η εξοικείωση με μια ποικιλία κειμενικών ειδών ή ειδών λόγου όπως τα πραγματολογικά και τα χρηστικά είδη ή η επιστημονική και η νομική γλώσσα, την αξία των οποίων ανέδειξε πρόσφατα η κειμενογλωσσολογία, συμβάλλει αφενός στην επαγγελματική κοινωνικοποίηση του ατόμου και αφετέρου του παρέχει πρόσβαση στην κοινωνική ιεραρχία. Αντίθετα, η αδυναμία χρήσης ορισμένων μορφών λόγου οδηγεί στον κοινωνικό αποκλεισμό και στην περιθωριοποίηση μεγάλου μέρους του πληθυσμού με πρόσχημα τη γλώσσα (Ματσαγγούρας 2001, 302, στο Ντίνας & Ξανθόπουλος 2008).

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες:

- να ευαισθητοποιηθούν για θέματα που σχετίζονται με τη μόλυνση των θαλασσών·
- να ευαισθητοποιηθούν για τη στάση που οφείλουν να υιοθετήσουν ως προς τα ζώα υπό εξαφάνιση·
- να αναπτύξουν τη συναισθηματική τους νοημοσύνη·
- να γνωρίσουν διάφορες κατηγορίες ημερολογίων και να κατανοήσουν τη χρησιμότητα του καθενός.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες:

- εξάσκηση προφορικού λόγου·
- εξάσκηση επιχειρηματολογικού λόγου·
- εξοικείωση με το κειμενικό είδος του προσωπικού ημερολογίου·
- εξοικείωση με τη δημιουργία πολυτροπικών κειμένων·
- αξιολόγηση και άντληση πληροφοριών από ένα πολυτροπικό και υπερμεσικό κείμενο·
- ενασχόληση με ρηματικούς χρόνους (ενεστώτας, αόριστος, παρατατικός).

Γραμματισμοί

Επιδιώκεται οι μαθητές/-τριες:

- να μπορούν να εντοπίζουν πληροφορίες σε βίντεο·
- να εξοικειωθούν με τη δημιουργία ψηφιακού ημερολογίου, το οποίο θα διακοσμηθεί και θα εμπλουτιστεί με προσωπικές επιλογές των παιδιών·

- να εξασκήσουν την παρατηρητικότητα τους αναγνωρίζοντας τη σχέση ανάμεσα σε εικόνες και κείμενα·
- να εξοικειωθούν με την αντιγραφή – επικόλληση κειμένου και εικόνας και την εισαγωγή εικόνας–
- να εξοικειωθούν με τη χρήση ηλεκτρονικών εργαλείων και εφαρμογών και να δουν τις διευρυμένες δυνατότητες που αυτά προσφέρουν (penzu, poster my wall, webspiration)·
- να γνωρίσουν διαισθητικά τη χρησιμότητα ενός αρχείου παρουσίασης (PowerPoint) για τη συστηματοποίηση και συγκέντρωση πληροφοριών γύρω από ένα θέμα·
- να γνωρίσουν τη λειτουργικότητα της δημιουργίας εννοιολογικού χάρτη.

Διδακτικές πρακτικές

- Ομαδοσυνεργατική διδασκαλία: Οι μαθητές συνεργάζονται σε ομάδες κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να υπάρχει ανομοιογένεια ως προς το γνωστικό επίπεδο, για να βοηθηθούν οι πιο αδύναμοι μαθητές. Σε ορισμένες περιπτώσεις ενδείκνυται να λαμβάνονται υπόψη και οι επιλογές των μαθητών. Τα μέλη της ομάδας πρέπει να έχουν ξεκάθαρους ρόλους κατά τη διάρκεια της εργασίας τους. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να υποδείξει τους ρόλους (π.χ. γραμματέας, ζωγράφος, χειριστής Η/Υ), φροντίζοντας αυτοί οι ρόλοι να εναλλάσσονται σταδιακά.
- Εργασία στην ολομέλεια.
- Βιωματική μάθηση: Οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία της μάθησης, οικειοποιούμενοι το θέμα που προσεγγίζουν μέσω της επένδυσης προσωπικού ενδιαφέροντος σε αυτό.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Το σενάριο συνδέει δύο διδακτικές ενότητες του β' τεύχους του σχολικού εγχειριδίου *Γλώσσα Α' Δημοτικού*. Το κεφάλαιο «Το ημερολόγιο της Μαρίνας» ([8η ενότητα – «Άνοιξη»](#)) και το κεφάλαιο «Η χελώνα Καρέττα–Καρέττα» ([10η Ενότητα – «Το κοχύλι»](#)). Ο εκπαιδευτικός θα μπορούσε να ξεκινήσει την υλοποίηση του σεναρίου από το κεφάλαιο «Το ημερολόγιο της Μαρίνας», να το διακόψει και να το συνεχίσει, όταν φτάσει στο κεφάλαιο «Η χελώνα Καρέττα–Καρέττα». Εναλλακτικά, προτείνεται να ξεκινήσει με τη διδασκαλία του κεφαλαίου «Το ημερολόγιο της Μαρίνας» και να συνεχίσει χωρίς διακοπή στο κεφάλαιο «Η χελώνα Καρέττα-Καρέττα».

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο είναι συμβατό με τους στόχους του κεφαλαίου «Το ημερολόγιο της Μαρίνας» (*Γλώσσα Α' Δημοτικού*, 8η ενότητα, β' τεύχος) σχετικά με την εστίαση στη συγγραφή προσωπικού ημερολογίου. Επίσης, υλοποιούνται οι στόχοι του κεφαλαίου «Η χελώνα Καρέττα–Καρέττα» (*Γλώσσα Α' Δημοτικού*, 10η ενότητα, β' τεύχος) σχετικά με την καταγραφή του κύκλου ζωής της θαλάσσιας χελώνας, η οποία αποτυπώνεται στο προσωπικό ημερολόγιο της χελώνας.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Στο παρόν σενάριο αξιοποιούνται τα παρακάτω λογισμικά–εφαρμογές

- κειμενογράφος·
- αρχεία παρουσίασης·
- βίντεο για τη μελέτη της πληροφορίας μέσω της κινούμενης εικόνας και των πλεονεκτημάτων της για την επεξεργασία της·
- ψηφιακό εργαλείο [penzu](#) για δημιουργία ηλεκτρονικού προσωπικού ημερολογίου·
- ψηφιακό εργαλείο δημιουργίας αφίσας (<http://www.postermywall.com>)·
- ψηφιακό εργαλείο δημιουργίας εννοιολογικού χάρτη ([webspiration](#))·

- ψηφιακό εργαλείο δημιουργίας παζλ ([jigsaw planet](#)).
- λογισμικό ζωγραφικής (Revelation Natural Art, Tuxpaint, Drawing for children κ.ά).

Κείμενα

Βίντεο

«[Animation of Anne Frank, the graphic biography](#)», ταινία κινουμένων σχεδίων από το Anne Frank House

«[Το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ](#)» (περικοπή + υπότιτλοι)

«[The Diary of Anna Frank](#)», ταινία κινουμένων σχεδίων από την Tokyo FM Imagica

«Οι περιπέτειες του Σάμμου», Μπεν Στάσεν, nWave pictures, 2010 (διαθέσιμο και στο [διαδίκτυο](#))

Ιστοσελίδες

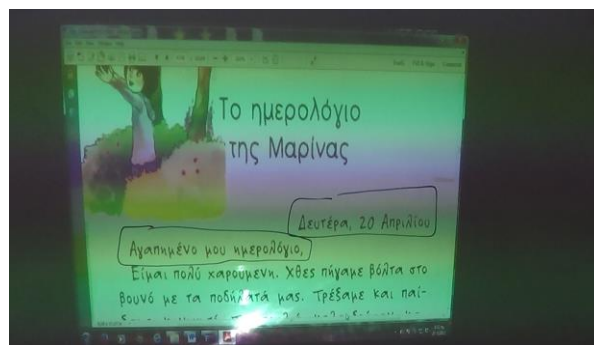
[Πρότυπα της Microsoft Office Online](#)

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1η–6η διδακτική ώρα

(Γνωριμία με τις κατηγορίες ημερολογίων)

Η διδασκαλία ξεκίνησε από το κεφάλαιο «Το ημερολόγιο της Μαρίνας». Η διδασκαλία υλοποιήθηκε στην τάξη με τη βοήθεια κεντρικού βιντεοπροβολέα. Η εκπαιδευτικός αρχικά εστίασε την προσοχή των μαθητών μόνο στον τίτλο του μαθήματος και συγκεκριμένα στη λέξη *ημερολόγιο*.

Κάλεσε τους μαθητές να αναφέρουν οτιδήποτε γνωρίζουν σχετικά με αυτή τη λέξη. Οι μαθητές αναφέρθηκαν μόνο στα ημερολόγια τοίχου. Κατόπιν η δασκάλα άνοιξε το αρχείο παρουσίασης «Ημερολόγια» με τη βοήθεια του οποίου παρουσίασε στα παιδιά διάφορες κατηγορίες ημερολογίων (ορισμένα από αυτά φρόντισε να τα έχει μαζί της για να μπορέσουν οι μαθητές να τα περιεργαστούν):

- ημερολόγιο τοίχου·
- επιτραπέζιο ημερολόγιο·
- ημερολόγιο για τσάντα ή χαρτοφύλακα (organizer)·
- ηλεκτρονικό ημερολόγιο-organizer·
- ημερολόγιο τσέπης (τα αγοράζουμε κυρίως από τις εκκλησίες)·
- ημερολόγιο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου·
- πρότυπα ημερολόγια από το Office Online·
- προσωπικό ημερολόγιο·
- ψηφιακό προσωπικό ημερολόγιο.

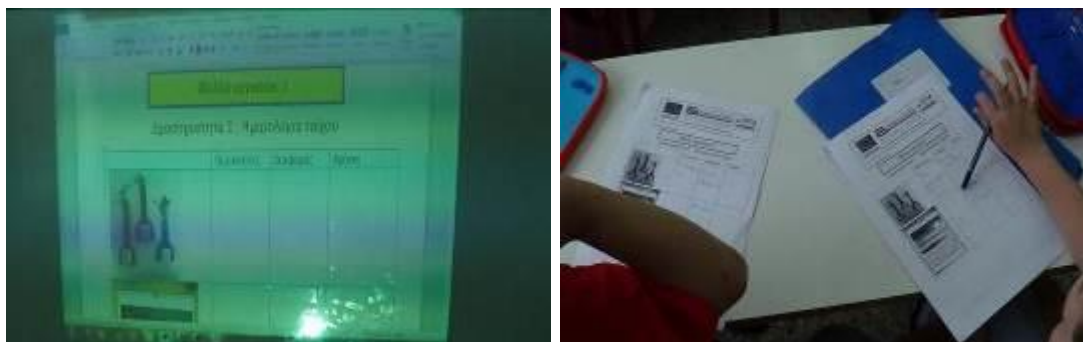

Αρχικά, ο εκπαιδευτικός εστίασε την προσοχή των μαθητών στις δύο πρώτες διαφάνειες του αρχείου παρουσίασης καλώντας τα να συγκρίνουν τα ημερολόγια τοίχου μεταξύ τους, να εντοπίσουν ομοιότητες και διαφορές, να παρατηρήσουν ότι σε κάποια ημερολόγια το έτος παρουσιάζεται ανά μέρα, ανά μήνα, ανά τρίμηνο ή ολόκληρο. Να εντοπίσουν, επίσης, πρόσθετα στοιχεία όπως η ανατολή και η δύση του ηλίου, εορτές της ορθόδοξης εκκλησίας, αινίγματα, ανέκδοτα, συνταγές και να

σκεφτούν για πιο λόγο υπάρχουν αυτές οι πληροφορίες σε ένα ημερολόγιο π.χ. οι συνταγές βοηθάνε μια νοικοκυρά να πάρει κάθε μέρα μια ιδέα για το τι να μαγειρέψει.

Η σύγκριση των ημερολογίων έγινε με τη βοήθεια του φύλλου εργασίας 1 – Δραστηριότητα 1 (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού στο συνταγμένο σενάριο, αρχείο: Φύλλο εργασίας 1) το οποίο δόθηκε σε έντυπη μορφή. Εν συνέχεια, ο δάσκαλος παρουσίασε την 4η και την 5η διαφάνεια και ταυτόχρονα και στη συνέχεια συμπλήρωσαν το φύλλο εργασίας 1 – Δραστηριότητα 2 (βλ. και φάκελο συνοδευτικού υλικού στο συνταγμένο σενάριο, αρχείο: Φύλλο εργασίας 1).

Στη συνέχεια, οι μαθητές με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού μίηκαν στο περιβάλλον των [Προτύπων της Microsoft Office Online](#).

Με τη βοήθεια του «φύλλου εργασίας 1 – Δραστηριότητα 3» τα παιδιά σύγκριναν τα ημερολόγια προσπαθώντας να βρουν ομοιότητες με τα επιτραπέζια και

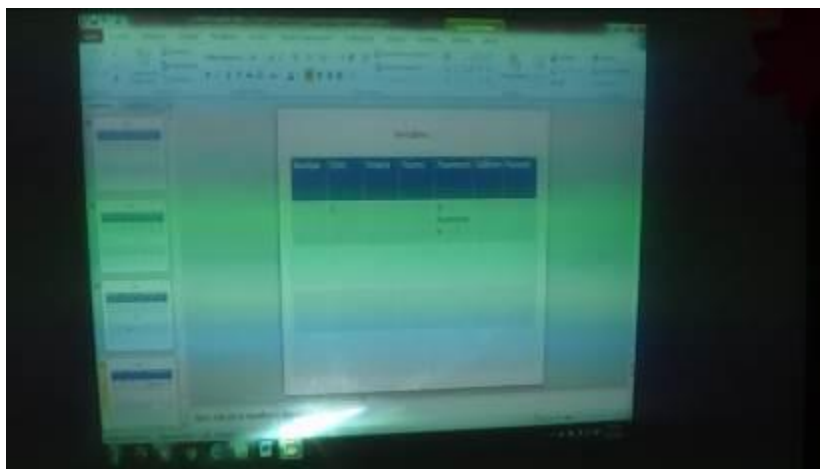

τα ημερολόγια τοίχου. Η συζήτηση στράφηκε στα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της έντυπης και της ψηφιακής μορφής ημερολογίων με τα παιδιά να υποστηρίζουν ότι προτιμούν τα έντυπα.

Στην επόμενη δραστηριότητα (δραστηριότητα 4) οι μαθητές κλήθηκαν να συγκρίνουν την έντυπη με την ηλεκτρονική μορφή του ημερολογίου – organizer. Η σύγκριση έγινε προφορικά. Στη συνέχεια, ο δάσκαλος εξοικείωσε τους μαθητές με το ψηφιακό ημερολόγιο του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και ζήτησε από τις ομάδες να μπουν στο ημερολόγιο του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και να επαναλάβουν την ίδια καταγραφή για το υπόλοιπο της ημέρας τους.

Μετά την εξοικείωση με τις διάφορες μορφές ημερολογίων, οι μαθητές προχώρησαν στην δημιουργία του δικού τους ημερολογίου γενεθλίων για την τρέχουσα χρονιά (βλ. φάκελο τεκμηρίων).

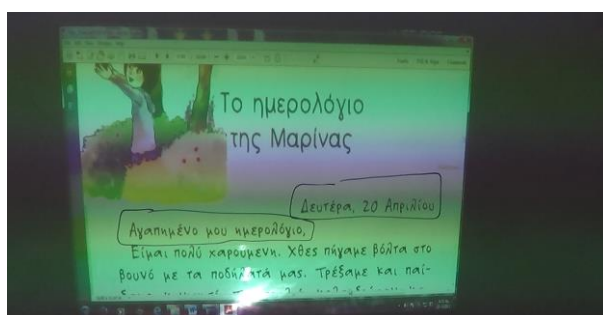
7η & 8η διδακτική ώρα

(Προσωπικό ημερολόγιο)

Η διδασκαλία ξεκίνησε με το βίντεο – animation «[Το ημερολόγιο της Άννας Φρανκ](#)» Το βίντεο είχε περικοπεί έτσι, ώστε να αναδειχθούν τα σημεία όπου η ηρωίδα χρησιμοποιεί το ημερολόγιο. Επίσης υπήρχαν και υπότιτλοι ακριβώς επειδή η διήγηση γίνεται μόνο στα αγγλικά (εναλλακτικά το βίντεο βρίσκεται ολόκληρο στο YouTube –διάρκειας 3 λεπτών– με τον τίτλο «[Animation of Anne Frank, the graphic biography](#)»).

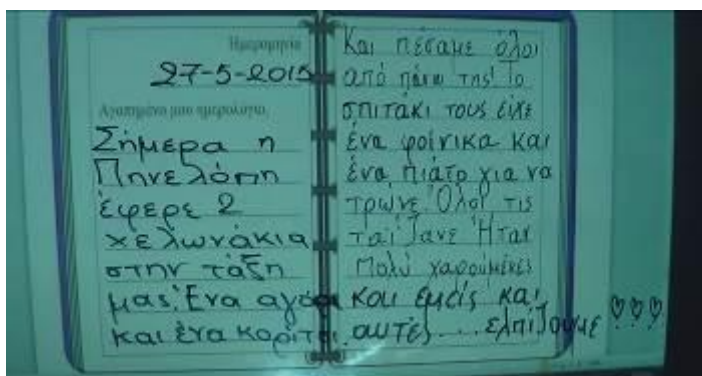

Η ίδια ιστορία, σε εκτενή μορφή, διάρκειας 1ώρας και 46λεπτών, βρίσκεται στο διαδίκτυο με τον τίτλο «[The Diary of Anna Frank](#)» (στην ιαπωνική γλώσσα). Το βίντεο αποτέλεσε το αρχικό ερέθισμα μέσα από το οποίο έγινε η πρώτη ανάδειξη των πιθανών λόγων που είναι δυνατό να οδηγήσουν ένα παιδί ή και έναν ενήλικο στο να ασχοληθεί με τη συγγραφή προσωπικού ημερολογίου. Ακολούθησε η ανάγνωση από τον εκπαιδευτικό του κεφαλαίου «[Το ημερολόγιο της Μαρίνας](#)» (Γλώσσα Α΄ Δημοτικού, β΄ τεύχος).

Εστιάστηκε η προσοχή των μαθητών τόσο στο περιεχόμενο (πρόσφατες εμπειρίες από την προσωπική ζωή) όσο και στη μορφή που έχει το προσωπικό ημερολόγιο (ημερομηνία, προσφώνηση). Η εκπαιδευτικός διάβασε στη συνέχεια εργασίες παιδιών Γ΄ τάξης (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο «ημερολόγιο»), τα οποία περιγράφουν στο ημερολόγιό τους πώς πέρασαν την Τσικνοπέμπτη στο σχολείο τους. Ακολούθως, οι μαθητές κλήθηκαν να περιγράψουν ομαδικά στο [φύλλο εργασίας 2](#), το οποίο αποτελεί τη σελίδα από ένα προσωπικό ημερολόγιο, την τρέχουσα ημέρα ή την προηγούμενη με σκοπό να οδηγηθούν στην εφαρμογή των όσων αναδείχθηκαν κατά το 4ο δίωρο.

9η–12η διδακτική ώρα

(Το ημερολόγιο μιας χελώνας – 1η μέρα)

Η διδασκαλία ξεκίνησε με την [κατασκευή θαλάσσιων χελωνών από αυγοθήκες](#). Τα παιδιά παίζοντας με ένα παιχνίδι έχουν την τάση να του αποδίδουν φωνή, σκέψεις, συναισθήματα, κίνηση. Αυτή η έμφυτη τάση των παιδιών λειτούργησε βοηθητικά για το παρόν σενάριο, μιας και ο στόχος του ήταν να προσποιηθούν οι μαθητές ότι είναι θαλάσσιες χελώνες, αποτυπώνοντας τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους, ως χελώνες, σε ένα προσωπικό ημερολόγιο.

Ακολούθησε η ανάγνωση και η προφορική επεξεργασία του κεφαλαίου «Η χελώνα Καρέττα-Καρέττα» (*Γλώσσα Α΄ Δημοτικού, β΄ τεύχος*), από όπου αντλήθηκαν πληροφορίες για τη ζωή των θαλάσσιων χελωνών. Στη συνέχεια, η εκπαιδευτικός κάλεσε τους μαθητές να φανταστούν ότι είναι θαλάσσιες χελώνες στις οποίες αρέσει να περιγράφουν τη ζωή τους μέσα από το προσωπικό τους ημερολόγιο. Ταυτόχρονα, η δασκάλα παρουσίασε στα παιδιά αποσπάσματα από την ταινία κινουμένων σχεδίων «Οι περιπέτειες του Σάμμυ». Κάθε απόσπασμα διαπραγματευόταν και μία διαφορετική ημέρα στο ημερολόγιό τους. Επιλέχθηκαν τέσσερα αποσπάσματα από το βίντεο και ως εκ τούτου οι μαθητές θα οδηγήθηκαν στη συγγραφή τεσσάρων διαφορετικών ημερών στο προσωπικό ημερολόγιο της χελώνας (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο παρουσίασης: το ημερολόγιο μιας χελώνας):

- 1η μέρα: Κίνδυνοι στη στεριά (από 00:00 έως 05:41)·
- 2η μέρα: Κίνδυνοι στη θάλασσα (από 24:47 έως 27:00)·
- 3η μέρα: Μια διασκεδαστική μέρα (από 12:45 έως 15:40)·
- 4η μέρα: Μόλυνση της θάλασσας (από 21:22 έως 23:12).

Εκτός όμως από το προσωπικό ημερολόγιο της χελώνας και την καταγραφή των 4 ημερών, οι μαθητές ασχολήθηκαν με την καταγραφή του προσωπικού ημερολογίου και άλλων ηρώων της ταινίας κινουμένων σχεδίων (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο παρουσίασης: ημερολόγιο άλλων ηρώων). Με τη δραστηριότητα αυτή δόθηκε

στα παιδιά η δυνατότητα να σκιαγραφήσουν διαφορετικές συμπεριφορές, να αποτυπώσουν διαφορετικά συναισθήματα και να αντιληφθούν την έννοια της διαφορετικής οπτικής γωνίας και της υποκειμενικότητας. Το στιγμιότυπο της πρώτης μέρας χρησιμοποιήθηκε για μία τέτοιου τύπου δραστηριότητα. Στο συγκεκριμένο στιγμιότυπο εκτός από τον Σάμμυ εμφανίζεται και ένας βιαστικός οδηγός ο οποίος ενοχλείται από τη διέλευση των θαλάσσιων χελωνών. Η εκπαιδευτικός, με αφορμή αυτό το περιστατικό, ζήτησε από τα παιδιά να φανταστούν τι θα έγραφε στο ημερολόγιό του ο συγκεκριμένος οδηγός. Επίσης, στο ίδιο στιγμιότυπο κάποια στιγμή ο Σάμμυ (ως νεογέννητο χελωνάκι) κινδυνεύει από τα θαλασσοπούλια. Στο σημείο αυτό η εκπαιδευτικός ζήτησε από τα παιδιά να φανταστούν τι θα μπορούσε να γράψει στο ημερολόγιό του ένα θαλασσοπούλι. Οι δραστηριότητες που περιγράφονται έως εδώ συνοπτικά, αναλύονται εκτενώς παρακάτω.

Κατά το 5ο δίωρο οι μαθητές ασχολήθηκαν με την πρώτη μέρα, τη μέρα που ο Σάμμυ γεννήθηκε, προσπαθώντας να διασχίσει την παραλία, για να φτάσει στη θάλασσα.

Συμπλήρωσαν το φύλλο εργασίας 3 – 1η ημέρα (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο παρουσίασης «Το ημερολόγιο μιας χελώνας»), το οποίο η εκπαιδευτικός είχε εκτυπώσει, για να αποτυπώσουν οι μαθητές γραπτώς τις σκέψεις τους, ακριβώς επειδή είναι δύσκολο στην Α΄ Δημοτικού να πληκτρολογήσουν τα παιδιά εκτενή

κείμενα. Τα κείμενα που δημιούργησαν οι μαθητές, ψηφιοποιήθηκαν από την εκπαιδευτικό.

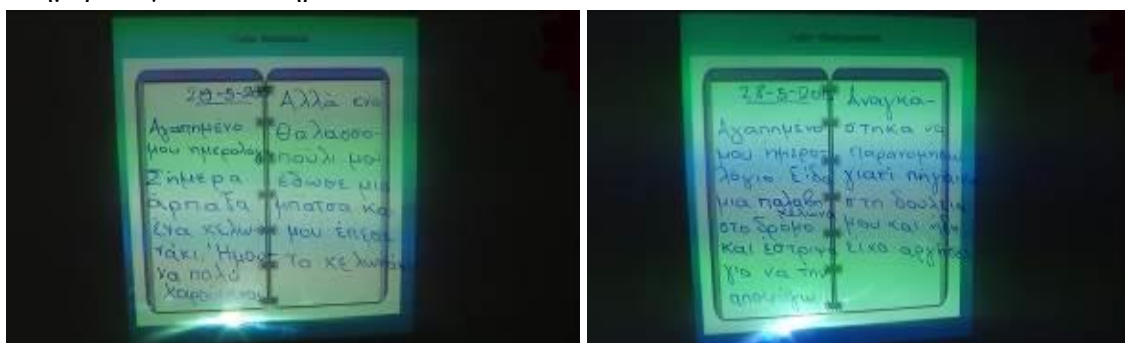
Εν συνεχεία, η δασκάλα, με τη βοήθεια του ψηφιακού εργαλείου [jigsaw planet](#) και με παιγνιώδη τρόπο, μέσα από τη δημιουργία ψηφιακών παζλ, οδήγησε τα παιδιά στην ανακάλυψη των ηρώων: α) του οδηγού του αυτοκινήτου και β) του γλάρου που απαντώνται στο πρώτο στιγμιότυπο. Συγκεκριμένα ζήτησε από τα παιδιά να μπουν στο περιβάλλον του [jigsaw planet](#) και να φτιάξουν το παζλ. Με την ολοκλήρωση του παζλ, οι μαθητές είχαν μπροστά τους την εικόνα του οδηγού του αυτοκινήτου ή την εικόνα από ένα θαλασσοπούλι. Η εκπαιδευτικός έχει φροντίσει να ανεβάσει τις εικόνες για τον οδηγό και το θαλασσοπούλι (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, υποφάκελο «Εικόνες 1η ημέρα») στο [jigsaw planet](#).

Με αυτόν τον τρόπο οι μαθητές ενημερώθηκαν με ποιον ήρωα πρόκειται να ασχοληθούν.

Αφού ανακάλυψαν τους ήρωες στη συνέχεια κλήθηκαν να δημιουργήσουν για αυτούς προσωπικά ημερολόγια. Συμπλήρωσαν στην ολομέλεια το φύλλο εργασίας 4 – ημερολόγιο άλλων ηρώων.

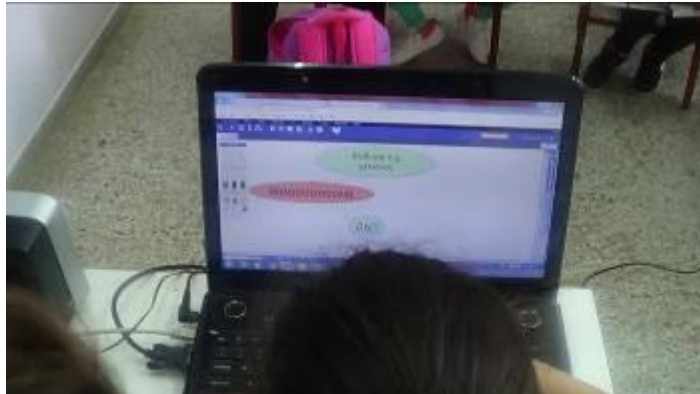
13η & 14η διδακτική ώρα

(Το ημερολόγιο μια χελώνας – 2η μέρα)

Οι μαθητές παρακολούθησαν το απόσπασμα από την ταινία κινουμένων σχεδίων «Οι περιπέτειες του Σάμμου», που σχετίζεται με τους κινδύνους της θάλασσας.

Στη συνέχεια, συνδέθηκαν με το περιβάλλον του [webspiration](http://webspiration.com) (που είναι η web έκδοση του inspiration), με στόχο να δημιουργήσουν έναν εννοιολογικό χάρτη με τους κινδύνους που διατρέχουν οι θαλάσσιες χελώνες σε στεριά και σε θάλασσα (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο isf: 2η μέρα).

Μετά την ολοκλήρωση του εννοιολογικού χάρτη οι μαθητές άνοιξαν το φύλλο εργασίας 3 – 2η μέρα (βλ. φάκελο συνοδευτικού υλικού, αρχείο παρουσίασης: το ημερολόγιο μιας χελώνας) και κατέγραψαν τους κινδύνους που συνάντησαν στον θαλάσσιο κόσμο. Επιπρόσθετα εκτύπωσαν τον εννοιολογικό χάρτη και να τον κόλλησαν στο ημερολόγιό τους.

15η & 16η διδακτική ώρα

(3η μέρα)

Οι μαθητές παρακολούθησαν το απόσπασμα από την ταινία κινουμένων σχεδίων «Οι περιπέτειες του Σάμμου», που σχετίζεται με ένα στιγμιότυπο από μία διασκεδαστική μέρα που περνά ο Σάμμου με τον φίλο του.

Αποτύπωσαν τις περιγραφές και τα συναισθήματα από τη συγκεκριμένη μέρα στο προσωπικό ημερολόγιο της χελώνας. Ολοκλήρωσαν τη δραστηριότητα με μία ζωγραφιά. Η ζωγραφιά ενσωματώθηκε στο προσωπικό ημερολόγιο της χελώνας («Φύλλο εργασίας 3 – 3η μέρα»).

17η & 18η διδακτική ώρα

(4η μέρα)

Οι μαθητές παρακολούθησαν το απόσπασμα από την ταινία κινουμένων σχεδίων «Οι περιπέτειες του Σάμμου», που σχετίζεται με τη μόλυνση των θαλασσών. Ακολούθησε συζήτηση αναφορικά με τις ενέργειες των ανθρώπων που ευθύνονται για τη μόλυνση των θαλασσών και αναφορικά με τις συνέπειες που έχει η μόλυνση στη ζωή των θαλάσσιων ζώων. Οι μαθητές αποτύπωσαν την εμπειρία της θαλάσσιας χελώνας στο προσωπικό ημερολόγιο («Φύλλο εργασίας 3 – 4η μέρα») και στη συνέχεια, με την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού και στο πλαίσιο μιας μορφής αντίδρασης της θαλάσσιας χελώνας σε αυτή την κατάσταση, αποφάσισαν να δημιουργήσουν μια αφίσα με στόχο την ευαισθητοποίηση των ανθρώπων για το τεράστιο αυτό πρόβλημα.

Μετά την ολοκλήρωσή του το προσωπικό ημερολόγιο της χελώνας δόθηκε για έγχρωμη εκτύπωση με αποτέλεσμα την δημιουργία ενός βιβλίου (βλ. φάκελο τεκμηρίων, αρχείο «to hmerologio tou sammi»).

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/-Α ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Φύλλο εργασίας 1

Δραστηριότητα 1 : Ημερολόγια τοίχου

	Ομοιότητες	Διαφορές	Χρήση
			
			

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2014

January	February	March
Sa Mo Tu We Th Fr Sa 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	Sa Mo Tu We Th Fr Sa 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29	Sa Mo Tu We Th Fr Sa 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31
April	May	June
Sa Mo Tu We Th Fr Sa 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	Sa Mo Tu We Th Fr Sa 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	Sa Mo Tu We Th Fr Sa 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
July	August	September
Sa Mo Tu We Th Fr Sa 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	Sa Mo Tu We Th Fr Sa 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	Sa Mo Tu We Th Fr Sa 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30
October	November	December
Sa Mo Tu We Th Fr Sa 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	Sa Mo Tu We Th Fr Sa 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	Sa Mo Tu We Th Fr Sa 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31

Δραστηριότητα 2 : Επιτραπέζια vs Τοίχου vs Τσέπης

Επιτραπέζια vs Τοίχου	Ομοιότητες	Διαφορές	Χρήση
			
			
			

Δραστηριότητα 3

Ημερολόγια τοίχου/ Επιτραπέζια

VS

Πρότυπα Ημερολόγια Office Online

	Μοιάζει με τοίχου	Μοιάζει με επιτραπέζιο	Γιατί θα το διάλεγα
 <p>Τριμηνιαίο ημερολόγιο 2014 Word ΔΩΡΕΑΝ</p>			

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Φωτογραφικό ημερολόγιο 2014
Word
ΔΩΡΕΑΝ

Μαθητικό ημερολόγιο (Δευ)
Excel
ΔΩΡΕΑΝ

Ακαδημαϊκό ημερολόγιο 2014-
2015 (Σεπτέμβριος-Αύγουστος)

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ημερολόγιο εργασιών για το σπίτι
Excel
ΔΩΡΕΑΝ

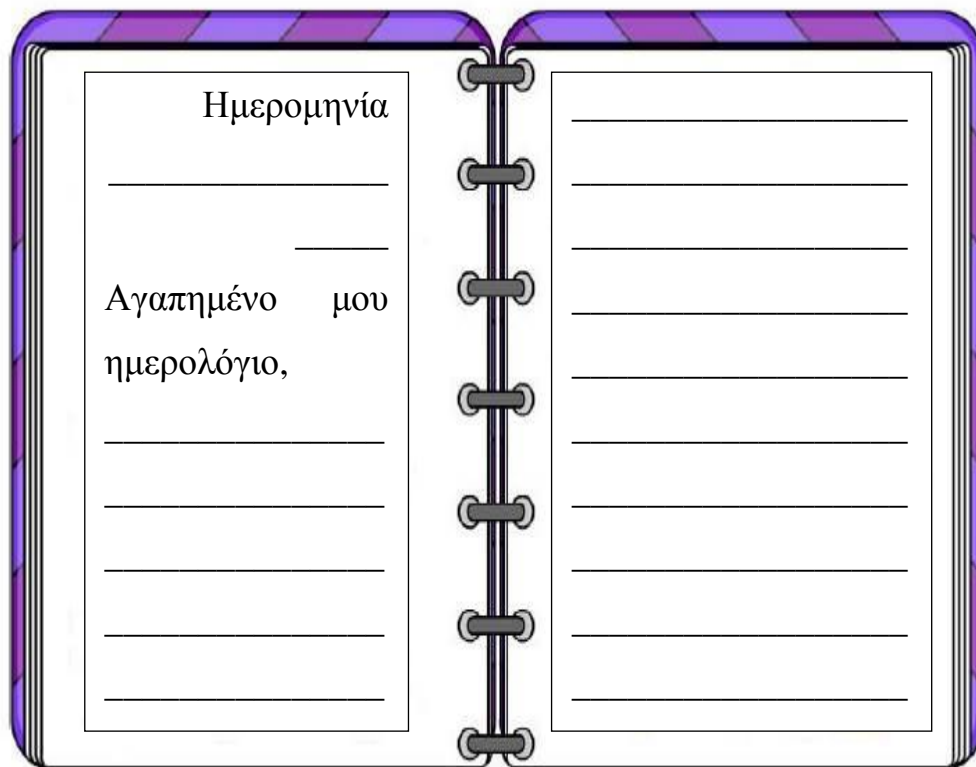
Δραστηριότητα 4

Έντυπα organizer vs ηλεκτρονικά και ψηφιακά

	Ομοιότητες	Διαφορές	Γιατί θα το διάλεγα
			
			
			

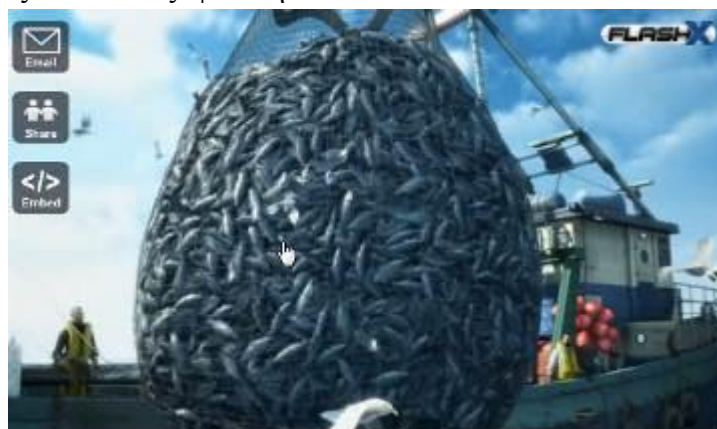
Φύλλο εργασίας 2

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Υπάρχουν διάφορα στιγμιότυπα στην ταινία κινουμένων σχεδίων «Οι περιπέτειες του Σάμμυ» οι οποίες προσφέρονται για τη δημιουργία προσωπικών ημερολογίων για άλλους ήρωες του. Για παράδειγμα, στο στιγμιότυπο από 28.13 έως 35.10 προβάλλεται ένα αλιευτικό. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να ασχοληθεί με τις αντιδράσεις των ψαράδων καθοδηγώντας τους μαθητές στη δημιουργία του προσωπικού τους ημερολογίου μέσα από το οποίο μπορεί να αναδειχθεί η έννοια του συμφέροντος η οποία πολλές φορές υπερκαλύπτει έννοιες όπως η προστασία του περιβάλλοντος ή η προστασία των ζώων υπό εξαφάνιση.

Επίσης, στο στιγμιότυπο από 00:57:14 έως 01:02:00 προβάλλεται ένα κέντρο διάσωσης θαλάσσιων ζώων και επανένταξής τους στο φυσικό περιβάλλον. Με αφορμή αυτό το στιγμιότυπο μπορούν να δημιουργηθούν προσωπικά ημερολόγια για τους επιστήμονες, για τον γάτο που είχαν μαζί τους, για το παιδάκι που έχει γονείς ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένους σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Το διδακτικό σενάριο κράτησε ζωνρό το ενδιαφέρον των μαθητών καθόλη την διάρκεια της εφαρμογής του. Πέρα από την ενεργητική συμμετοχή που εξασφαλίστηκε μέσα από τις συμμετοχικές και εποικοδομητικές διδακτικές πρακτικές, στο παρόν σενάριο επιλέχτηκαν δραστηριότητες και λογισμικά ελκυστικά προς τους μαθητές, με τη βοήθεια των οποίων μπόρεσαν να αναπτυχθούν διαφορετικές δεξιότητες και πρακτικές γραμματισμού.

Μία επιφύλαξη να εκφράσω για την πρώτη ενότητα του σεναρίου αναφορικά με τη γνωριμία των παιδιών με τις διάφορες μορφές ημερολογίων. Η εκτενής ενασχόληση με τα ημερολόγια, από ένα σημείο και μετά τουλάχιστον, κούρασε κάπως τους μικρούς μαθητές. Για τον λόγο αυτό, τα φύλλα εργασίας που προτείνονται στο συνταγμένο σενάριο, που σχετίζονται με τις ομοιότητες και τις διαφορές των διαφόρων τύπων ημερολογίων, θα ήταν προτιμότερο να γίνουν προφορικά.

Αντιθέτως το δεύτερο μέρος του σεναρίου αναφορικά με το ημερολόγιο του Σάμμου, ενθουσίασε τους μικρούς μαθητές, οι οποίοι ανυπομονούσαν κάθε φορά να γράψουν για μια καινούρια μέρα του Σάμμου και των άλλων ηρώων. Είναι πάρα πολύ σημαντικό, παιδιά αυτής της ηλικίας, να θέλουν να εμπλακούν με τέτοιο ζήλο σε δραστηριότητες παραγωγής γραπτού λόγου.

Σημείωση: Συμβατικά, για λόγους οικονομίας κειμένου (αλλά καταχρηστικά από άποψη γλωσσικής ισότητας των φύλων), χρησιμοποιούμε μόνο το αρσενικό γένος των ουσιαστικών.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. 2003. Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών και Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών για το Δημοτικό. Διαθέσιμο και

στο:

<http://ebooks.edu.gr/courses/DSDIM-E104/document/4bd94030n938/4bd94030qfkn.pdf>

Κουτσογιάννης, Δ., Μ. Παυλίδου & Ι. Χαλυσιάνη. 2011. *Μελέτη για την αξιοποίηση των ΤΠΕ στη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση: γενικό πλαίσιο και ιδιαιτερότητες*. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

New London Group. 2000. A pedagogy of multiliteracies: Designing social futures. Στο *Multiliteracies: Literacy learning and the design of social futures*, επιμ. Β. Cope & Μ. Kalantzis, 9-38. South Yarra: Macmillan..

Ντίνας, Κ. & Α. Ξανθόπουλος. 2008. Η διδασκαλία της παραγωγής γραπτού λόγου στα νέα βιβλία της ελληνικής γλώσσας για το Δημοτικό Σχολείο (τάξεις Γ', Δ', Ε' & Στ'). Στο *Περιφερειακή Διεύθυνση Α/βάθμιας και Β/βάθμιας Εκπαίδευσης Ηπείρου* (Πρακτικά 2ου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου 19-21 Οκτωβρίου 2007). Διαθέσιμο στο: <http://ipeir.pde.sch.gr/educonf/2/html/dnaeoeu.html>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ